

ZO DOEN ZIJ HET

Klasbeeld maken met talenpaspoorten

BRUSSEL
VOL TAAAL

School

BSGO! Floréal Ukkel

Situering van de school

Floréal is een basisschool in het zuidelijke deel van Brussel. In het zuiden van Brussel wordt er over het algemeen meer Frans gesproken. De talige diversiteit is er minder groot dan bijvoorbeeld in de gemeenten rond het centrum. Toch brengen de leerlingen ook hier een vijftiental talen mee naar school. De meeste leerlingen (99%) gingen naar de voorschoolse opvang. Voor de helft van de kinderen was die opvang Nederlandstalig, voor de andere helft Franstalig.

Wat?

In basisschool Floréal maakten alle klassen van de lagere school een talenpaspoort. De verschillende talenpaspoorten leveren een genuanceerd beeld van het taalrepertoire van de leerlingen. Om die kindkennis voluit in te zetten, maakte het zorgteam met die talenpaspoorten een klasbeeld van elke klas. Het hanteerde daarbij een kleurencode voor de verschillende talen die in de klas voorkwamen.

Zo kregen ze nieuwe inzichten in het taalrepertoire van de kinderen en van de klasgroep. Ze deden daarbij enkele verrassende vaststellingen:

- Nagenoeg alle kinderen zijn meertalig.
- De meeste kinderen spreken thuis ook Nederlands.
- Het team en de kinderen schatten hun taalvaardigheid in de verschillende talen anders in. Zo schatten leerlingen hun Nederlandse taalvaardigheid hoger in dan de leerkrachten.
- In de taalbeelden komt de link met identiteit en emotie sterk naar voren. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de voorkeur in het vierde leerjaar om te luisteren in het Engels, terwijl dat geen taal is die de kinderen productief kennen.
- De meeste kinderen geven aan dat het Nederlands voor de schriftelijke vaardigheden (lezen en schrijven) hun voorkeur wegdraagt. Dat is ook de taal waarin ze die vaardigheden leerden.

Leerkrachten gaven aan dat het klasbeeld veel genuanceerder en eerlijker is dan het beeld dat vragenlijsten opleveren die je bij leerlingen en ouders afneemt. Leerlingen antwoorden niet sociaal wenselijk als ze hun talenpaspoort maken.

Tips

In sommige klassen nam het zorgteam het talenpaspoort af, zonder dat de klasleerkracht erbij was. Achteraf namen ze als aandachtspunt op dat de klasleerkracht bij deze activiteit aanwezig moet zijn. De klasleerkracht werkt immers elke dag met die leerlingen. Uitgerekend voor de klasleerkrachten is het belangrijk om te weten hoe hun leerlingen hun meertaligheid en de talige diversiteit in de klas beleven.

Illustratie

TALENPASPOORT 2L			
Naam	Thuis taal	Vrije tijd	Voorkeur taal

Legende

Nederlands	Frans	Engels	Spaans	Italiaans	Turks	Japans	Arabishe talen
------------	-------	--------	--------	-----------	-------	--------	----------------

Klasbeeld tweede leerjaar

Vaststellingen:

- 8 verschillende talen in de klasgroep
- Alle kinderen (behalve 1) zijn meertalig → belangrijk om het proces van meertalige taalontwikkeling en typefouten te kennen – aangezien de meerderheid van de kinderen tweetalig (FR/NL) is, is het belangrijk vooral te kijken naar de transferfouten uit het Frans (intervisie MT)
- Vrijtijdsactiviteiten zijn voornamelijk in het Frans. Toch ook een behoorlijk aandeel activiteiten in het Nederlands. De meeste kinderen gebruiken beide talen (N/F) in hun vrije tijd: vaak de ene hobby in het Frans, een andere in het Nederlands
- Aandeel Engels is vrij groot
- Aandeel Italiaans en Spaans is vrij groot (4 kinderen op 21) → overzicht talen in Brussel bieden (intervisie MT)
- Soms gaat de voorkeur van een tweetalig kind (F/N) uit naar het Frans, soms naar het Nederlands. Vele factoren spelen hier mee. Het komt even vaak voor dat een tweetalig kind van beide talen evenveel houdt.

TALENPASPOORT 4L

Naam	Thuis taal	Vrije tijd (vrienden, hobby's, TV...)	Voorkeur- taal	Liefst..				LI voelt zich het sterkst in...
				spreek	luisteren	lezen	schrijven	

Legende

Nederlands Frans Engels Portugees Italiaans Duits Iraans Arabische talen Slavische talen Chinees Hongaars

Klasbeeld vierde leerjaar

Vaststellingen:

- De meerderheid van de kinderen spreekt thuis Nederlands met minimum 1 ouder, broer of zus.
- De kinderen spreken opvallend meer Frans in hun vrije tijd. → [meer VT aanbod in Frans...](#)
- Alle kinderen (op 1 na) spreken (o.a.) Nederlands in hun vrije tijd.
- De voorkeurtaal van de meeste kinderen is Nederlands.
- Kinderen die thuis overwegend Nederlandstalig zijn, spreken/horen het liefst Nederlands. Bij de andere kinderen is dit helemaal niet het geval.
- Om te schrijven en te lezen (schriftelijke vaardigheden) gebruikt de meerderheid het liefst Nederlands. De meerderheid hoort het liefst een taal die niet het Nederlands is. Vaak het Engels ([coole taal](#)) of een ander minder gekende taal.
- De meeste kinderen voelen zich even sterk in beide thuistalen.
- We zien een duidelijke link tussen thuistaal en voorkeurtaal / taal waarin men zich het sterkst voelt

Voorbeelden

Talenpaspoort tweede en vierde leerjaar

De illustraties tonen de klasbeelden van het tweede en het vierde leerjaar. Het zorgteam noteerde samen met de klasleerkracht de belangrijkste observaties. Ze noteerden in het groen aandachtspunten.